

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokon eljáró bíróság útján [Abtv. 53. § (2) bekezdés]

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	199 00257-0/2023	
Érkezett:	2023 FEBR 03.	
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☐ @	☒ EGYÉB:
Példány:	Melléklet:	Kezelőiroda:
1	4	1

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. T. Tóth Balázs ügyvéd

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK KÖZICATGATÁSI KÖZLEMÉNY 4.	
FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK	
Postán/Gyűjtőládába/Személyesen/E-mailen/Faxon/E-irat	
Érkezett:	2023 JAN 17.
PÉLDÁNY:	1
MELLÉKLET:	105.Kpk.750.399/22
FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK	105.Kpk.750.399/22
ÜGYSZÁM:	750399/22

a mellékletként P1 szám alatt csatolt

meghatalmazás alapján Baranyi Krisztina

indítványozó („Indítványozó”) képviseletében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 57. § (4) bekezdése alapján a Fővárosi Törvényszék által 105.Kpk.750.399/2022/4. szám alatt hozott jogerős végzéssel szemben az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék végzését az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, mivel az sérti az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

Indítványomat az alábbiakra alapozom:

I. Tényállás

[1] Az Indítványozó, Budapest IX. Kerület Ferencváros polgármestere [redacted] alpolgármesterrel és a kerület tíz önkormányzati képviselőjével együtt 2022. szeptember 29. napján helyi népszavazásra javasolt kérdést nyújtottak be a Budapest Főváros IX. Kerületi Helyi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: HVB) a következő szöveggel: „Egyetért azzal, hogy a 2016/2017. (XII. 22.) Korm. határozat szerint kiírt nyílt, nemzetközi tervpályázaton nyertes Budapest Déli Városkapu Fejlesztési Mestertervtől (Diákváros) eltérő módon és funkcióval nem valósulhat meg fejlesztés a

jelenlegi önkormányzati rendelet – 20/2010 (VI. 04.) Nagyvásártelep KSZT – hatálya alá eső területen?”

[2] A HVB a kérdés hitelesítését a 4/2022. (X.27.) számú határozatával megtagadta, mivel álláspontja szerint az

a) nem felel meg a választópolgári egyértelműség kritériumának, mivel

aa) a *„kérdés összetett, a kérdésben foglalt terminológia többféle értelmezést eredményezhet”,*

ab) a Budapest Déli Városkapu Fejlesztési Mesterterv fogalomnak *„nincs egy általános, mindenki által ismert jelentestartalma”,* jogszabály azt nem határozza meg, és a kérdésben is hivatkozott *»2016/2017.*

(XII. 22.) Korm. határozat 5. pontja használja ugyan a „mesterterv” fogalmat, ám abból szakmai ismeretekkel nem rendelkező választópolgár számára nem derül ki annak valódi tartalma«,

ac) a hivatkozott mesterterv és a zárójelben szereplő Diákváros megjelölés közti viszony nem egyértelmű, valamint

b) nem felel meg a jogalkotói egyértelműség követelményének, mivel *„a népszavazásra javasolt kérdésből nem következik, hogy a képviselő-testület milyen döntésre köteles, vagy hogy köteles-e egyáltalán döntéshozatalra”,*

ezért nem felel meg az Nsztv. 39. § (1) bekezdésének.

[3] Az Indítványozó ezt követően a törvényes határidőben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a HVB határozatával szemben a Fővárosi Törvényszékhez, amelyben a kérdés hitelesítését kérte, figyelemmel a kérdés egyértelmű tartalmára, illetve a HVB döntése által kifogásolt fogalomhasználat egyértelműségére. A Fővárosi Törvényszék a jelen indítvánnyal támadott végzésében a HVB határozatát helybenhagyta. Ennek indokaként megalapozottnak ítélte a HVB döntéséből fentebb kiemelt bizonytalansági tényezők fennállását, valamint azt is megállapította, hogy a kérdésben *„a jelenlegi önkormányzati rendelet – 20/2010. (VI. 04.) Nagyvásártelep KSZT – hatálya alá eső terület” megfogalmazás is megnehezíti a megértést, mivel önmagából a kérdésből a területi hatályt – erre vonatkozó további, mélyebb ismeretek nélkül – nem lehet meghatározni, ahhoz a hivatkozott önkormányzati rendelet értelmezése is szükséges»* {105.Kpk.750.399/2022/4. FT végzés, [16] bekezdés}. A Törvényszék mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy *»a helyi népszavazásra javasolt kérdés olyan több szintű, több fogalmi elem külön-külön történő magyarázatát, majd együttes értelmezését igényli, amelyek miatt a kérdéssel szemben elvárt egyértelműség sem választópolgári, sem jogalkotói megközelítésből nem áll fenn. A feltenni kívánt kérdés nem annyira egyértelmű és világos, hogy annak tartalma felől az átlag választópolgárnak ne támadhatnának alappal kétségei, illetve, hogy arra tudatosan és megfontoltan egyértelmű „igennel” vagy „nemmel” tudjon válaszolni.«* {105.Kpk.750.399/2022/4. FT végzés, [18] bekezdés}

[4] A támadott törvényszéki végzést Budapest Főváros IX. Kerületi Helyi Választási Iroda Vezetője a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint az Nsztv. 57. § (4) bekezdése alapján 2023. január 9-én tette közzé: az erről szóló közlemény a https://www.ferencvaros.hu/wp-content/uploads/2023/01/SKM_95823010916050.pdf, míg maga a jelen indítvánnyal támadott végzés a https://www.ferencvaros.hu/wp-content/uploads/2023/01/105.kpk_.750.399-2022-4.pdf internetes elérési úton férhető hozzá.

II. Eljárási kérdések, befogadhatóság

Alaptörvényben foglalt jog sérelme, érintettség, jogorvoslati lehetőség hiánya

[5] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Ugyanezen szakasz (2) bekezdés a) pontja alapján jogállástól függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt. Az Indítványozó természetes személy, aki ténylegesen is kezdeményezőként járt el az alapulfekvő népszavazási eljárásban, a támadott végzés az általa kezdeményezett népszavazási jogorvoslatot utasítja jogerősen el, egyébiránt pedig a kezdeményező Budapest IX. Kerület Ferencváros polgármestere, azaz a népszavazással érintett beruházás az általa vezetett települési önkormányzatot, így az ő alkotmányos feladatköreinek gyakorlását közvetlenül érinti.

[6] Az támadott végzés nyomán a jelen indítvány érdemi indokolásában kifejtetteknek megfelelően sérült az Indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a Fővárosi Törvényszék a népszavazási kérdés értelmét megváltoztatva az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyta, így a támadott végzéssel a Törvényszék a népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos eljárása során a kérdés értelmezésekor megvalósította a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Az ügyben az Indítványozó tehát az alapulfekvő bírósági eljárásban fél (a választási bizottság által hozott döntés felülvizsgálatának kezdeményezője) volt, rá a döntés rendelkezést tartalmaz, jogaira és kötelezettségeire kihat.

[7] A Törvényszék támadott döntésével szemben további rendes jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére. Az Indítványozó nyilatkozik, hogy az ügyben felülvizsgálati kérelemmel – összhangban azzal, hogy erre az Nsztv. nem is biztosít lehetőséget – nem élt.

Bírói döntést befolyásoló alaptörvény-ellenesség, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

[8] Az Abtv. 29. § alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

[9] Az Indítványozó jelen ügy tekintetében alapvető alkotmányos jelentőségű kérdésnek annak vizsgálatát tekinti, hogy a Törvényszék azon jogértelmezése, amellyel a népszavazási kérdés hitelesítéséről döntve az egyértelműségi követelmény vizsgálata során a kezdeményezés tárgyából inherensen következő, azonban jogszabályok és más közzétett közhatalmi döntések tartalma alapján aggálytalanul feloldható értelmezési kérdéseket jelöl meg a döntése alapjául, és ezekből fakadóan tagadja meg a hitelesítést, összeegyeztethető-e a tisztességes eljáráshoz való joggal. Emellett, ahogy azt az indítvány érdemi indokolása bemutatja, a Törvényszék döntését az alaptörvényi keretek téves értelmezése alapvetően befolyásolta.

Határidő

[10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdésétől eltérően az Nsztv. 57. § (4) bekezdése alapján jelen alkotmányjogi panaszt a törvényszék döntésének a helyi választási iroda honlapján való közzétételét követő nyolc napon belül lehet benyújtani. A törvényszék döntését a [4] bekezdésben már hivatkozottak szerint 2023. július 9. napján tette közzé a helyi választási iroda honlapján, azaz az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi határideje 2023. január 17. napja, tehát az Indítványozó jelen panasz benyújtásakor a törvényben foglalt határidőt megtartotta.

[11] Az Indítványozó az alkotmányjogi panaszt külön, az Indítványozó által elektronikus aláírással ellátott meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján, elektronikusan terjeszti elő az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 71. § (4a) bekezdésére figyelemmel, amely szerint, ha törvény az Alkotmánybíróság eljárására okot adó bírósági eljárásban az elektronikus kapcsolattartást lehetővé vagy kötelezővé teszi, az Alkotmánybírósághoz címzett alkotmányjogi panaszt e szabályok szerint lehet vagy kell benyújtani az elsőfokú bíróságon.

III. Az indítvány érdemi indokolása

[12] Az Alkotmánybíróság – addigi gyakorlatát részben felülvizsgálva – 33/2021. (XII. 22.) AB határozatában (a továbbiakban: ABh.) fejtette ki a tisztességes eljáráshoz való jogból a népszavazási jogorvoslati eljárásban a kérdés hitelesítésének megtagadásáról hozott bírói döntésre vonatkozó alkotmányossági követelményeket.

[13] Az ABh. indokolásának [28]-[34] bekezdései foglalják össze az ott elbírált ügytől függetlenül is irányadó alkotmányossági követelményeket, amelyek röviden úgy összegezhetők, hogy

a) az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panasz – annak egyéni jogvédelmi funkciója mellett – az Alaptörvény 28. cikkében rögzített, az Alaptörvénnyel és a jogszabályok céljával való összhang biztosítását megkövetelő bírósági értelmezési következmény érvényesülését biztosító jogintézmény is, b) a jogértelmezési hiba *contra constitutionem* akkor válik önkényessé (és okozza a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét), ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja,

c) az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a népszavazási kérdés értelmezésére is irányadó követelmény, hogy a bíróság a népszavazási kérdés szövegéből következő lehetséges jogalkotási megoldást az Alaptörvénnyel összhangban értelmezze,

d) *„a népszavazáshoz való jog megfelelő érvényesülése azt követeli meg, hogy a választópolgárok egyértelműen és világosan nyilváníthassanak véleményt a népszavazási kezdeményezés tárgyát alkotó kérdésről, továbbá hogy az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles”*,

e) *„[a] népszavazási kérdés hitelesítésre való alkalmasságát [...] nem befolyásolja, ha a választópolgár nem ismeri előre, hogy a kérdésből következő jogalkotási kötelezettségének az alkotmányos keretek betartásával a jogalkotó pontosan miként tesz eleget”*,

f) *„[a] jogalkotói egyértelműség követelményének megfelelő, de többféle jogalkotási megoldást magában hordozó népszavazási kérdés normatartalommal kitöltésekor a Kúriának nemcsak lehetősége, de kötelessége is, hogy a kérdés hitelesítése szempontjából az Alaptörvénnyel összhangban álló megoldást figyelembe vegye, és félretegyen bizonyos, az Alaptörvénnyel össze nem egyeztethető lehetséges normatartalmakat”*.

[14] E követelmények indítványozói álláspont szerint *mutatis mutandis* – a helyi népszavazások sajátosságainak figyelembevételével – jelen ügyben is irányadóak. A támadott törvényszéki végzés esetén ugyanis álláspontunk szerint az alapjogsérelem abban áll, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert – és az ABh. alapján a népszavazási kérdés hitelesítésének bírósági megtagadása esetén is az Alaptörvény 28. cikkével szoros egységben értelmezendő – tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a Törvényszék azon jogértelmezésnek az eredménye, amellyel az egyértelműségi követelmény vizsgálata során a kezdeményezés tárgyából inherensen következő, azonban jogszabályok és más közzétett közhatalmi döntések tartalma alapján aggálytalanul feloldható értelmezési kérdéseket jelöl meg a döntése alapjául, és ezekből fakadóan tagadja meg a hitelesítést. A támadott végzésben megjelölt, a jogalkotói és a választópolgári egyértelműséget kizáró okok ugyanis együttesen kizárják, hogy a kérdés tárgyában fennálló önkormányzati jogalkotási jogkört érintően bármilyen népszavazási kérdés megfogalmazásra kerüljön, mivel azok kivétel nélkül olyan hiányosságokat kérnek számon, amelyek – az alább kifejtettek szerint – a jogszabályi és

kormányhatározati fogalmak alapján egyértelműek, ezért közvetve magát a kérdéssel érintett beruházást vonják ki a népszavazás alkotmányos lehetősége alól.

[15] A kérdés a HVB és a Törvényszék megállapításával ellentétesen nem összetett, az egyetlen tömondatot tartalmaz, és abban nyelvtani szerkezetét tekintve sem több kérdés összekapcsolására, sem bármely más, a válaszadás egyértelműségét befolyásoló logikai lépésre nem kerül sor.

[16] A Budapest Déli Városkapu Fejlesztési Mesterterv fogalom pontos, félreértésre okot semmilyen módon nem adó megjelölése a Fudan Egyetemmel összefüggő későbbi kormányzati tervekkel érintett, az ezzel kapcsolatos közéleti vita révén Ferencvárosban, de országosan is ismert átfogó építészeti fejlesztési tervnek, amely a norvég [REDACTED] építésziroda 2018-ban a Budapest Fejlesztési Központ által kiírt nemzetközi tervpályázaton első helyezést elérő mestertervével azonos. A támadott végzésben foglaltakkal ellentétesen e mesterterv funkciója és tartalma egyértelműen azonosítható mind a választók, mind az önkormányzat számára, hiszen az a Kemény Ferenc Sportlétesítmény-fejlesztési Program, valamint egyéb dél-pesti és észak-csepeli beruházások előkészítése és megtervezése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 2016/2017. (XII. 22.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 5. pontja alapján készült el, azaz az a Budapest Diákváros projekt tervezése során elkészített kormányzati tervezési dokumentumként jött létre. Ennek tartalmán semmilyen módon nem változtat az a körülmény, hogy a Kormány a Korm. határozatot a 1226/2021. (V. 4.) Korm. határozat 2. b) pontjával később, már a terv elkészülte után úgy módosította, hogy a mesterterv immár ne „különös tekintettel” vonatkozzon a Diákvárosra, hanem az alól legyen kivétel a Diákváros területe. Ez azonban nem változtat azon, hogy az elkészült, a [REDACTED] honlapján a [REDACTED] oldalon bárki által megtekinthető mesterterv kiterjed a Diákváros területére. A „(Diákváros)” betoldás a kérdés szövegében ezért nemhogy nem értelemzavaró, hanem kifejezetten egyértelművé teszi a tervpályázatra való utalással együtt, hogy az eredeti, pontosan rögzített, még nem a Fudan campusát, hanem a Diákvárost tartalmazó fejlesztési tervről van szó.

[17] A 20/2010. (VI. 04.) Nagyvásártelep KSZT önkormányzati rendeletre szerepeltetett hivatkozás kapcsán a törvényszéki végzés maga is szerepelteti az annak hatálya alá tartozó terület pontos, utcanevekkel és az érintett ingatlanok helyrajzi számaival történt rögzítését, amelyek alapján a népszavazással érintett terület a végzésben foglaltakkal ellentétben pontosan meghatározható.

[18] Végezetül sem a HVB határozata, sem a törvényszéki végzés nem támasztja alá azt a következtetést, hogy miért ne lenne egyértelműen meghatározható eredményes népszavazás alapján az önkormányzatot terhelő kötelezettség köre: a kérdésre adott igenlő népszavazási válaszból az abban foglaltakkal ellentétes önkormányzati döntéstől való tartózkodás kötelezettsége következik a népszavazás időbeli kötőereje által meghatározott körben.

[19] Az Indítványozó álláspontja szerint tehát az Nsztv. 39. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség követelményének mindenben megfelelt, így a támadott végzés figyelmen kívül hagyta azt, hogy az Alkotmánybíróság és a Kúria következetes gyakorlata szerint „*az állampolgároktól általánosságban is, valamint a népszavazásra feltett kérdés tekintetében különösen elvárható, hogy a vonatkozó jogszabályok ismeretének birtokában legyenek, és ennek megfelelően adják le szavazatukat.*” {24/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [38], Knk.IV.37.484/2013/2. II.5. pont, Knk.IV.37.485/2013/2. II.5. pont} Ez pedig a fentebb kifejtettek alapján az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére, a közvetlen demokratikus hatalomgyakorlás kezdeményezésének önkényes elvonására, így végső soron az indítványozó tekintetében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezetett.

*

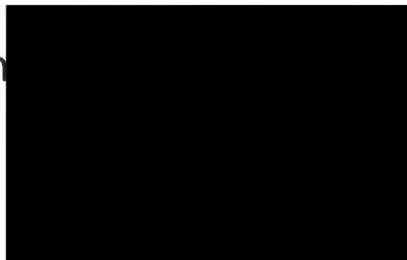
Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Fővárosi Törvényszék által 105.Kpk.750.399/2022/4. szám alatt hozott jogerős végzést az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Az Indítványozó az Abtv. 52. § (5) bekezdés alapján közérdekből nyilvános személyes adatainak közzétételéhez jelen indítvány közzététele során hozzájárul.

A jogi képviselő képviseleti jogát a részére az Indítványozó által adott, a jogi képviselet ellátására szóló ügyvédi meghatalmazás alapozza meg. A jogi képviselő az elektronikus aláírással ellátott beadványt a Fővárosi Törvényszék útján, a ftkkoll.vezeto@birosag.hu elektronikus levélcímen keresztül terjeszti elő.

Budapest, 2023. január 17.

Dr. Tóth
Balázs

dr. T. Tóth Balázs

az Indítványozó jogi képviselője

